

Regeringskansliet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Nya regler om cybersäkerhet

Er beteckning: Fö2024/00496

Länsstyrelsen Västra Götaland (Länsstyrelsen) yttrar sig över delbetänkandet *Nya regler om cybersäkerhet* (SOU 2024:18).

Sammanfattning

Länsstyrelsen välkomnar ambitionen att stärka cybersäkerheten i Europeiska unionen och ser även positivt på ett tillkommande tillsynsuppdrag inom cybersäkerhet.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att utpekade länsstyrelser ska utöva tillsyn över resterande länsstyrelser. På grund av länsstyrelsernas gemensamma strukturer skulle en korsvis tillsyn orsaka intressekonflikter och riskera att myndigheternas oberoende ifrågasätts.

Länsstyrelsen lämnar därutöver några synpunkter på utredningens förslag och bedömningar.

5.2.1 Utgångspunkter

Länsstyrelsen anser att utredningens begrepp "riskhanteringsåtgärder" bör bytas ut mot det vedertagna begreppet "säkerhetsåtgärder". Det kommer att underlätta tillämpningen av den föreslagna cybersäkerhetsregleringen om regleringen använder begrepp som finns i annan reglering och andra standarder.

5.4 Undantag för sektorsspecifika rättsakter och andra författningar

Länsstyrelsen anser att en förutsättning, för att uppnå en god cybersäkerhet i samhället, är enkla och lättillgängliga regler behöver. Utredningen föreslår en subsidiär cybersäkerhetslag med omfattande undantag. Detta bidrar till klarheter om tillämpningsområdet och riskerar att bli svår att tolka och efterleva.

Det innebär svårigheter både för verksamhetsutövare och för tillsynsmyndigheterna. Länsstyrelsen vill betona vikten av att det tydligt framgår vilka rättsregler som har företräde.

6.2 Register över väsentliga och viktiga verksamhetsutövare

Länsstyrelsen anser att det kan bli svårt att upprätta ett register över alla väsentliga och viktiga verksamhetsutövare före den 1 mars 2025, som utredningen föreslår. Tillsynsuppdraget är nytt för Länsstyrelsen och det kommer att vara tidskrävande att skapa goda förutsättningar för att kunna ta emot och administrera alla de anmälningar som kommer in.

8.4.2 Tillsynsmyndigheter i Sverige

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att utpekade länsstyrelser ska utöva tillsyn över resterande länsstyrelser. Länsstyrelserna har gemensam it-drift och gemensamma strukturer för informationssäkerhet och utveckling. Förslaget skulle därför innebära att länsstyrelserna utövade tillsyn över sig själva.

Länsstyrelsernas gemensamma strukturer

Regeringskansliet har genom regleringsbrev förordnat att länsstyrelserna ska ha en gemensam och effektiv it-verksamhet.

Länsstyrelserna har en överenskommelse som reglerar den gemensamma it-verksamheten med Länsstyrelsen Västra Götaland som värmlänsstyrelse.

Länsstyrelserna har också en gemensam stödfunktion för informationssäkerhet och dataskydd, Safir, med Länsstyrelsen Stockholm som värmyndighet. All anskaffning och utveckling av it hanteras gemensamt på länsstyrelserna med en gemensam förvaltningsmodell som har länsstyrelsen Västmanland som värmlänsstyrelse. Sammanfattningsvis innebär det att länsstyrelsernas informations- och cybersäkerhetsarbete är väl integrerade med varan vilket försvårar enskild tillsyn. De gemensamma strukturerna har en så pass stor påverkan på cybersäkerheten att en korsvis tillsyn inom länsstyrelserna skulle orsaka intressekonflikter och riskera att myndigheternas oberoende ifrågasätts.

8.4.5 Föreskrifter

Utredningens bedömning är att tillsynsmyndigheterna inom sina respektive tillsynsområden ska få meddela föreskrifter. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska få meddela föreskrifter för sektorn offentlig förvaltning och lärosäten med examenstillstånd.

Länsstyrelsen anser att det från flera perspektiv finns problem med fördelningen av föreskriftsmandatet. Den breda föreskriftsrätten innebär att samtliga tillsynsmyndigheter kommer behöva lägga omfattande resurser på att ta fram föreskrifter inom sina respektive tillsynsområden. Det innebär även att en verksamhetsutövare kan behöva förhålla sig till flera olika föreskrifter.

Föreskrifter kommer att vara ett viktigt komplement till lag och förordning för verksamhetsutövarna. Det är i föreskrifterna som kraven på riskhanteringsåtgärder, systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete samt utbildning preciseras. Länsstyrelsen anser att MSB ska få föreskriftsrätt att utfärda gemensamma grundföreskrifter gällande riskhanteringsåtgärder, systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete och utbildning. Länsstyrelsen anser vidare att tillsynsmyndigheterna ska få möjlighet att utfärda kompletterande föreskrifter för det som inte täcks in i de gemensamma.

8.4.7 Samordning och informationsutbyte

Utredningen bedömer att om en verksamhetsutövare träffas av flera tillsynsmyndigheters tillsynsområde ska respektive tillsynsmyndighet inte utöva tillsyn gällande den del av verksamheten som anges som en annan tillsynsmyndighets tillsynsområde.

Länsstyrelsen bedömer att den absoluta majoriteten av landets kommuner bedriver verksamhet inom flera av de sektorer som omfattas av den nya regleringen. Länsstyrelsen anser att det kan bli svåra gränsdragningar gällande vilken tillsynsmyndighet som ansvarar för tillsyn inom olika verksamheter i kommunen. Kommunen kommer behöva anmäla sig till flera tillsynsmyndigheter och det kan skapa förvirring angående vem de ska vända sig till vid frågor och osäkerhet vid tillsyn. Det kommer att vara resurskrävande för tillsynsmyndigheterna att samverka i tillsynsplanering och genomförande.

12.6.6 Swecos uppdrag och rapport

Länsstyrelsen vill påtala felaktigheter i utredningen om att Länsstyrelsen inte har önskat medverka eller velat lämna uppgifter när Sweco tagit kontakt. Länsstyrelsen har haft både muntlig och skriftlig kontakt med Sweco samt deltagit på intervju. Länsstyrelsen uppgav dock att myndigheten, på ett par veckor, inte hade möjlighet att ta fram svar på de omfattande frågor om konsekvenser och kostnader som Sweco önskade svar på. Länsstyrelsen önskade längre tid och en formell hemställan för att kunna avsätta resurser för den utredning som Länsstyrelsen bedömde behövdes göras för att kunna ta fram bra underlag.

12.6.7 Utredningens förslag – ekonomiska konsekvenser för tillsynsmyndigheterna och för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Länsstyrelsen anser att det är mycket positivt att cybersäkerheten ska stärkas i unionen. Det föreligger dock en stor brist på kompetens inom området. Som utredningen konstaterar under avsnitt 8.4.1 kräver tillsyn av cybersäkerhet expertkunskap och det råder stor konkurrens på arbetsmarknaden. Länsstyrelsen ser idag stora utmaningar med att rekrytera medarbetare med den här typen av kompetens.

Även om Länsstyrelsen har i uppdrag att utöva tillsyn inom säkerhetsskyddsregleringen behövs en annan typ av kompetens för att genomföra tillsyn inom den föreslagna cybersäkerhetslagen. Länsstyrelsen gör bedömningen att det troligtvis kommer behövas större teknisk kunskap hos myndigheten. Denna kunskap finns inte naturligt hos Länsstyrelsen idag, se beskrivning av länsstyrelsernas gemensamma strukturer under avsnitt 8.4.2.

Kunskap inom sakområdet är en förutsättning för att en ändamålsenlig tillsyn ska kunna bedrivas. Brist på kompetens inom området driver lönekostnaderna uppåt, vilket behöver tas hänsyn till vid beräkning av anslag till tillsynsmyndigheterna.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att Regeringen bör överväga att, på samma sätt som i säkerhetsskyddsförordningen¹, föra in en reglering om att tillsynsmyndigheterna ska ha ett kartläggningsuppdrag samt ett

---

¹ 8 kap. 4 och 12 §§ säkerhetsskyddsförordning (2021:955)

vägledande uppdrag. Detta för att förtydliga ansvaret för tillsynsmyndigheterna och för att identifiera de verksamhetsutövare som träffas av lagstiftningen men som självmant inte anmäler sin verksamhet.

Med anledning av den resursbrist som råder på området och det fortsatta behovet av kompetens inom cybersäkerhet på sikt anser Länsstyrelsen att Regeringen bör överväga att ge MSB ett utbildningsuppdrag kopplat till cybersäkerhet. Detta kan jämföras med Forsvarshögskolans utbildningsuppdrag kopplat till säkerhetsskyddet.

Avslutningsvis ser Länsstyrelsen risker med att målet att stärka cybersäkerheten delvis kan gå förlorat om fokus hamnar på att dokumentera analyser och utvärderingar snarare än att vidta faktiska åtgärder. En ökad motståndskraft mot cyberangrepp handlar om att få relevanta tekniska och administrativa säkerhetsåtgärder på plats och operativt hålla sig uppdaterad om nya sårbarheter och angreppsvägar. För det krävs både utbildning och samverkan samt tillsynsmyndigheter som har förmåga att bedöma alla åtgärder, inklusive sådana av it-teknisk karaktär.

Eftersom Länsstyrelsen Västra Götaland är värmlänsstyrelse för länsstyrelsernas gemensamma it-verksamhet får kraven på i vart fall tekniska och driftsrelaterade säkerhetsåtgärder större påverkan på Länsstyrelsen Västra Götalands verksamhet. Nyttan med stärkt cybersäkerhet kommer dock samtliga länsstyrelser och alla våra samverkansparter till dels.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med samordnaren Therese Gustafsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Lisa Nordahl och it-säkerhetsjuristen Catrine Nylén medverkat.

Kopia

visnja.raguz@regeringskansliet.se